

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

SUMAR:

Politica agrară și vamală. Câte-va cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până în prezent și asupra viitoareii noastre politice vamale de d-l D. N. Comșa.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Curtea de Apel București s. I: *Evdochia I. Constantinescu cu avocatul Al. Antimescu.*

Judecătoria Ocolului Tutova: *Teodor Castrăș cu Iosub și Golda I. David.*

Informație.

POLITICA AGRARĂ ȘI VAMALĂ

Câte-va cuvinte asupra politiceii noastre vamale de la 1875 până astăzi și asupra viitoareii noastre politiceii vamale

(Urmare) (*)

Din cele citate în numărul trecut, se vede clar, că noi ne temeam de reaua credință a Austro-Ungariei cu privire la nerespectarea pe viitor a clauzei privitoare la intrarea liberă a vitelor noastre la ea din tratatul de comerț, ce vrem să încheiem în 1886. Să vedem dacă această temere se justifică, chiar cu documentele din cartea verde.

La 28 Martie, Ministrul nostru de la Viena scrie Ministrului de externe: «D-nul de Szögyeni m'a asigurat că în ce privește chestia vitelor, ne vom putea înțelege fără greutate, spre a stabili de comun acord măsurile sanitare ulterioare» (15). De fapt însă, sub pretext de măsuri sanitare, era să ne oprească exportul vitelor.

Intr'o depeșă trimisă de contele Kalnoky, din Viena Ministrului Austro-Ungariei din București, găsim: «importul vitelor nu atinge exclusiv punctul de vedere comercial, ci e mai mult o chestie de administrație interioară, cum d. ex. partea veterinară» (16). Cu alte cuvinte ni se poate opri importul vitelor, fără ca măcar să protestăm, fiind vorba de administrația interioară a Austro-Ungariei.

În proiectul de tratat de comerț austro-ungar găsim la art. V: «părțile contractante iaă angajamentul să nu împiedice comerțul reciproc al supușilor lor prin nici o prohibițiune de importare sau

de transit» și mai departe: «măsuri prohibitive pot fi luate cu privire la poliția sanitară (17).»

Sub această formă inofensivă se ascunde arma cea mai teribilă a guvernului austro-ungar spre a ruina comerțul nostru de vite.

Iată în art. VI și clauza națiunii celei mai favorizate propusă, făcută așa fel în cât să se poată face un act adițional, sau un schimb de note diplomatice, pentru ca intrarea vitelor noastre să fie o favoare pentru a facilita circulația pe frontieră, înlesniri acordate pentru anumite frontiere și anumite districte, iar nu un drept. «Cât despre drepturile de import și export, precum și cu privire la transit, la reexport, la întreprindere, la drepturi locale și la formalitățile vamale, fie-care din cele două părți contractante se obligă a face să profite cea-laltă de orice favoare, de orice privilegii sau scădere în tarifele drepturilor la import sau export, ale articolelor arătate sau nu în prezenta convențiune pe cari, ea le-ar acorda sau ar putea să le acorde unei terți Puteri.

Orice favoare sau imunitate, concedată mai târziu unui al treilea Stat, va fi întinsă imediat fără condițiune și prin însuși acest fapt celei-lalte părți contractante.

Dispozițiunile cari precedă nu se aplică: favorilor acordate actualmente, sau cari ar putea fi acordate ulterior altor state vecine, pentru a ușora circulația pe frontieră; nici reducățiunilor sau scutiților de drepturi de vamă, acordate numai pentru anumite frontiere determinate, sau locuitorilor unor anumite districte (18).

Acum să vedem în proiectul propus de guvernul român, cum căuta el ca să ne apere de reaua credință a Austro-Ungariei. Iată ce găsim în art. III al proiectului: «părțile contractante se obligă să nu împiedice comerțul reciproc prin nici o prohibițiune de import, export sau transit. Ele nu vor putea face excepțiune la această regulă de cât.....;

«Relativ la poliția veterinară conform dispozițiunilor speciale veterinare, cari sunt anexate prezentului tratat, cari fac parte integrantă din el și ale căror previziuni exclud facultatea de prohibițiune generală pe toată frontiera» (19).

Cu alte cuvinte, după ce atrăgeam Austriei atenția asupra miseriei ce ne făcuse cu exportul vitelor, i arătam că nu numai că nu vrem de

(*) A se vedea începutul în *Curierul Judiciar*, No. 6 din 12 Ianuarie 1903.

(15) Vezi *Negotiațiuni pentru încheierea unui tratat de comerț cu Austro-Ungaria*, pag. 21.

(16) Id., pag. 23.

(17) Id., pag. 43.

(18) Idem, pag. 43 și 44.

(19) Idem, pag. 96.

clausă de frontieră pentru vite, și nici că considerăm chestia veterinară ca o chestie internă a fiecărei țări, asupra căreia ne-am putea ușor înțelege ulterior, dar încă dorim ca o dată cu convenția comercială să se facă și cea veterinară și nu putem concepe că de bună credință, ni se poate face din partea Austro-Ungariei o prohibiție generală a importului vitelor pe toată frontiera, fiind-că nu e posibil ca în același timp să existe boale de vite d'alungul întregii țări.

Rezolvarea acestui punct foarte greu al tratatului a fost amânată până după rezultatul lucrărilor experților veterinari⁽²⁰⁾.

Dacă, pe de o parte cei cari tratau în numele nostru s'au pus pe un teren solid și foarte cumințe; după cum am arătat, în ce privește exportul cerealelor și vitelor noastre; pe de altă parte însă, ei fiind împinși de curentul din țară ca să încurajeze industria națională, având mulți din ei mai scumpă ideea unui regim autonom de cât a unui regim convențional, au mers prea departe în această privință, așa că la un moment dat când Ministrul austriac îi întreabă: dacă în cazul hipotetic în care Austro-Ungaria ne-ar acorda intrarea vitelor noastre și tot ce cerem, le-am acorda și noi clausa națiunii celei mai favorisate, au răspuns: nu putem acorda această clausă pentru anume produse industriale, cari ar intra din Austro-Ungaria la noi, pentru-că vrem să protejăm anumite industrii, pe cari convenția austriacă le-ar împedica în dezvoltarea lor. Pe urmă am mai acordat și Germaniei prin convențiunea ce o avem cu dânsa, oare-cari avantagii, pe cari nu putem să le acordăm și Austro-Ungariei fără pericol pentru industria noastră națională.

Cu alte cuvinte, chiar în cazul când ni s'ar fi acordat tot ce cerem, era la noi un curent care făcea ca să dorim să apărăm prea multe, de ale industriei noastre factice.

Așa în cât dacă sunt vinovați delegații austriaci, că am ajuns la un război vamal cu ei la 1886, de sigur că în mare parte au fost vinovați și delegații noștri.

Iată ce găsim și în această privință în Cartea verde, deja citată :

În ședința de la 4 Maiu 1886 (pr.-verbal No. 4 pag. 112) delegații austro-ungari ar vrea să știe dacă guvernul român e decis să refuze Austro-Ungariei clausa națiunii celei mai favorisate, chiar dacă toate favorurile pe cari el le reclamă i-ar fi acordate.

Delegații români răspund, că vor supune chestia guvernului, iar la 6 Maiu (Proces-verbal No. 6, pag. 123), după oare-cari discuțiuni delegații noștri răspund:

Reservându-ne:

1. Avantagiile ce cerem pentru produsele noastre arătate în tabloul B.

2. Anumite articole arătate în tablourile anexate convențiilor încheiate cu Germania și alte țări, cari interesează industria noastră și pentru cari aceste țări n'au tras mare profit.

3. Rămânând să se discute taxele asupra tuturilor articolelor, pentru cari Austro-Ungaria cere înscrierea în tariful convențional.

4. Cu reserva suprimării în textul tratatului a oricărei restricțiuni relativă la concesiunile cari sunt și vor fi acordate țărilor limitrofe.

România acordă și revendică în materie vamală clausa națiunii celei mai favorisate.

Delegații români mai adaogă: că se va acorda reciprocitate Austro-Ungariei pentru toate articolele din tabloul B și că aceasta va beneficia de toate avantajile cari ar fi acordate prin convenții ulterioare.

Dorința lor este de a crea o stare de drept constantă; iar nu o stare de fapt precară.

Delegații austro-ungari ne admitând aceasta adaogă ca mai sus: că înscrierea acestor concesiuni într'un tarif convențional, ar obliga pe Austro-Ungaria ca pe baza clausei națiunii celei mai favorisate să acorde aceste concesiuni altor țări și chiar Indiilor Britanice.

Mai mult, în virtutea unei legi din 1868, aceste favoruri s'ar acorda chiar Rusiei și Americii de Nord, când ar importa produsele lor agricole prin porturile france (libere) Triest și Fiume. Iar la alegația delegaților austro-ungari că nu e justificată calificarea de toleranță dată de cei Români, articolului XXX și actului final al convențiunii din 1876 și că aceste favoruri sunt un drept pentru Români și au fost respectate în mod scrupulos timp de 10 ani, delegații români răspund: «că dacă acesta este un drept, el a suferit în practică în ceea ce privește importul vitelor, atingeri foarte grave și dese».

După ruperea tratativelor ministrul Austro-Ungariei din București, trimite la 18 Maiu 1886, ministrului nostru de Externe cu adresa sa o anexă din care extragem: «Că Austro-Ungaria nu poate primi cererile României fără a compromite situațiunea sa economică, față de celelalte state».

Și mai departe: «Afară de aceasta, România ne-ar refuza clausa națiunii celei mai favorisate pentru o serie de articole, cari ar avea importanță pentru exportul nostru; în schimb ea ar obține mari favoruri pentru agricultura sa, pe cari nu le-a obținut de la nici un alt stat; cum de ex. Germania».

Aveam dreptate când spuneam, că ambele părți au fost vinovate de nereușita acestor tratări. Delegații austro-ungari, cari nu acceptau propunerile delegaților români în ce privește absoluta siguranță a importului vitelor și cerealelor noastre în Austro-Ungaria, fără de care n'aveam și n'avem nici astăzi nici un interes să tratăm cu această țară.

Cu privire la produsele industriale ale Austro-Ungariei, de cari ar fi avut nevoie atunci și au nevoie și astăzi consumatorii noștri, le găsim și aiurea.

Ea are în această privință destui concurenți pe piețele noastre, ca Germania, Anglia și de vr'o cât-va timp — mai cu seamă în ceea-ce privește produsele textile — Italia, etc.

De asemenea obiecțiunile delegaților austro-ungari d'atunci și cari s'ar putea repeta și acum sunt în general neconcludente și în parte nejustificate.

Ele sunt neconcludente, fiind-că e bine înțeles, că dacă Austro-Ungaria vrea să obțină o piață de consumație industrială așa de importantă ca a noastră, trebuie și ea să sacrifice pretențiile agrarienilor unguri.

(²⁰) Proces-verbal No. 7, ședința 20/2 Aprilie 1896, id, pag. 105.

Aceste obiecțiuni mai sunt nejustificate în parte, fiind-că:

1. N'aveau de cât să modifice legea internă din 1868, care ar fi permis și produselor Rusiei și ale Americii de Nord, să intre în Austro-Ungaria, fără vamă prin porturile Triest și Fiume, dacă o asemenea libertate de vamă ar fi fost acordată prin tratat produselor noastre, de și aceste țări n'ar fi avut tratat.

2. Austro-Ungaria ar fi putut să facă cu noi — sau cel puțin ar putea face d'aci înainte — când prin expirarea tratatelor și capătă libertatea sa, — în ce privește cerealele și vitele sau măcar vitele, o clausă de favoare, de care să nu poată profita nici cei cari vor obține clausa națiunii celei mai favorizate. Ea are o asemenea clausă în convenția cu Italia, pe care a denunțat-o mai dîile trecute, în virtutea căreia vinurile italiene plătesc la importul în Austro-Ungaria 5.77 în loc de 12, cât plătesc vinurile celorlalte State.

Ni se poate răspunde, că tocmai din această denunțare se vede, că Austro-Ungariei nu-i convine asemenea clausă de favoare.

Însă Austro-Ungaria a denunțat această convenție mai mult ca să aibă libertatea de a trata și de a obține concesiuni de la Italia în ceea ce privește importul produselor industriale ale Austro-Ungariei în Italia.

Situațiunea noastră față cu Austro-Ungaria nu se potrivește cu aceea a Italiei. Pe când Italia are în nordul său o industrie serioasă, care se opune la intrarea produselor industriale ale Austro-Ungariei și pentru aceasta este și lupta între nordul Italiei și sudul ei, care susține să se facă favoruri pentru Austro-Ungaria, pentru ca și ea să permită să intre vinurile italiene de la sud la densa; noi putem oferi Austro-Ungariei aproape tot târgul nostru industrial.

Și tocmai aci stă greșala delegaților români, cari în schimbul cererilor noastre foarte juste, trebuia să ofere ferm Austro-Ungariei târgul nostru de consumație industrial, cel puțin în ce privește produsele industriei mari.

3. Austro-Ungaria nu trebuie să vorbească atât, de inundarea pieței sale cu produsele agricole ale altor țări, căci produsele sale agricole nu sunt în stare să satisfacă consumația sa internă și nevoile industriei morăritului. Probe: scumpetea cărnei la Viena, plîngerile măcelarilor vienezi, și desființarea morilor ungurești de când s'a suprimat restituirea de taxe, pentru grânele importate de la noi în Ungaria, cari se exportau sub formă de făină.

4. Cel puțin în ce privește vitele, teama de a se inunda piețele Austro-Ungariei cu vitele țărilor, cari ar avea clausa națiunii celei mai favorizate, când am avea noi intrarea liberă a vitelor; nu e justificată fiind-că în ce privește Italia și Germania, Austro-Ungaria ar putea mai mult să exporte vite la ele, de cât ele la dânsle. În ce privește Indiile Britanice nici o discuție nu poate fi, iar în cea ce privește Rusia, ea exportă mai mult cai și noi am putea foarte bine să admitem Austriei o taxă pentru importul cailor, fiind-că va trece foarte mult timp până când să putem produce cai necesari remontei armatei noastre și particularilor, necum să concurăm pe Austro-Ungaria la densa.

Socotesc, că ne va fi foarte greu, ca să ajungem vr'o dată să concurăm pe Ungaria în cea ce privește caii. Ea ne-a luat cu mult înainte în această privință și vom fi siliți să importăm mult timp de la densa. În ce privește Serbia are dreptate. Dar Serbia cu România, d'abia ar putea să ajungă ca, împreună cu producția internă a Austro-Ungariei să satureze capacitatea de consumație a târgului austro-ungar. Iar dacă se oprește și importul vitelor din aceste două țări în Austro-Ungaria, aceasta se face în paguba consumatorilor austro-ungari și numai spre a se mări câștigul agricultorilor unguri în deosebi.

În ce privește cerealele, Austro-Ungaria are oarecare dreptate în obiecțiunile ei.

Dar, în afară de faptul arătat deja, că trebuie să facă și ea sacrificii, cari nici nu se vor face de masa populațiunii austro-ungare sau de molarilor unguri, cari cer intrarea liberă a cerealelor noastre, dar numai de agricultorii unguri; în afară de faptul arătat că ni s'ar putea acorda o clausă de favoare analoagă celei cu Italia, s'ar putea pune în toate tratatele o clausă în sensul următor:

Nu se acordă nici unui stat de Austro-Ungaria avantajile acordate României privitoare la intrarea produselor sale agricole, de cât dacă și acel stat ar acorda Austro-Ungariei avantajile acordate ei de către România, cu privire la exportul produselor sale industriale. În acest cas, Rusia de exemplu, pentru avantajile, pe care le-ar fi acordat Austro-Ungaria României, n'ar putea să-i pue la dispoziție ca România târgul său de consumație industrial, fiind-că a încurajat cu sacrificii mari la densa o industrie factice, care s'ar ruina dacă n'ar avea târgul de desfacere intern în mod aproape exclusiv ⁽²¹⁾.

De asemenea în cazul când Germania ar avea să concureze pe Austro-Ungaria pe târgul nostru industrial, noi nu i-am putea acorda aceasta, de cât în schimbul avantajilor pentru libera intrare a vitelor și cerealelor, pe cari ni le-ar fi acordat Austro-Ungaria, așa că dacă Germania sub influența agrarienilor menține tariful său, Austro-Ungaria are șansa de a scăpa pe târgul nostru de cel mai mare concurent al ei.

Și în definitiv, astăzi când avem și alte piețe de desfacere pentru cerealele noastre și când concurența produselor agricole ale țărilor din afară de continentul Europei s'a mai micșorat și se va mai micșora pe piețele Occidentului, din cauza înmulțirii populației consumatoare la dânsle, am putea admite la rigoare o mică taxă asupra importului cerealelor noastre în Austro-Ungaria, scădând bine înțeles și noi din avantajile ce i le-am acorda ⁽²²⁾.

⁽²¹⁾ Rusia a și făcut un tarif vamal protector al industriei naționale.

⁽²²⁾ Ni s'ar putea obiecta, că toate mijloacele propuse de noi sunt inutile față cu noul tarif austro-ungar, ale cărui taxe minime chiar nu ne pot conveni, fiind și ele foarte exagerate și că acest tarif nu s'ar putea modifica, fără a sdruncina chiar pactul austro-ungar, din care face parte.

Cu toate acestea nu numai presa austriacă, dar însuși marele economist ungur Matlekovics, fost secretar de Stat al Ministerului de Comerț din Buda-Pesta, având în vedere că industria austriacă trăiește mai mult prin deusele ce are în România, că născândă industrie ungură are în vedere tot piețele din România, unde a

E bine înțeles însă că Austria nu ne poate acorda avantajii fără compensații serioase. Și partea cea rea a susținerilor delegaților români pe lângă partea cea bună pe care am arătat-o, consta tocmai în faptul că nu acorda compensații serioase Austriei. In această privință au dreptate delegații Austro-Ungariei în anexa pe care am citat-o deja.

Cum am vădut, delegații români în schimbul clausei națiunii celei mai favorisate nu acordaū Austro-Ungariei libertate cel puțin pentru produsele industriei mari, mecanice și textile, și și reserva dreptul ca să pue taxe și pentru acestea.

In realitate influențați de teoriile protecționiste și de idealul fondărei industriei naționale și a unui tot economic în țară, nici nu știaū bine, ce trebuie să se protejeze. Proba cea mai evidentă, e că cu toate încurajările făcute, industria protejată n'a reușit.

Consecințele războiului vamal dintre Austro-Ungaria și România (1886-1891)

Consecințele acestui războiū au fost dăunătoare și pentru o parte și pentru cea l'altă.

In ce privește Austro-Ungaria; Înainte de războiū, Austro-Ungaria exporta la noi mărfuri în valoare de peste 140 milioane. De la 1876—1883 a exportat în medie pentru 153 milioane. In 1884, 1885 și 1886 a mai scădut puțin exportul său, care totuși în 1885 e de 120 milioane, ceea ce reprezinta 45% din importul total al României, care era de 260 milioane. După războiul vamal (1887—1891) exportul său a scădut foarte mult. In 1890 era de aproximativ 50 milioane, ceea ce reprezinta abia 14½ % din importul total al României, care era la această epocă de 360 milioane. In 1891 acest export era de aproximativ 52 milioane.

Și, deși la 1891 am început să aplicăm tariful general care e foarte moderat, mai mult un tarif fiscal, făcut sub influența ideilor liber schimbiste ale lui Alex. Lahovary, deși la 1893 am făcut tratat de comerț cu Austro-Ungaria, totuși aceasta a fost înlocuită în mare parte pe târgurile noastre, de Germania, în deosebi în ce privește produsele mecanice. Exportul Austro-Ungariei în 1895 era de 93 milioane, iar în 1898 Austro-Ungaria abia ajunge la aproape 100 milioane, iar Germania la circa 110

In 1899 Austro-Ungaria exportând cam tot atâta, întrece pe Germania și Anglia. Exportul ei reprezintă 28% din importul românesc.

Și astă-zî Austro-Ungaria și Germania sunt apropiate una de alta, în concurența pe tîrgul nostru. Iar o bună parte din importul ce făcea Austro-Ungaria la noi, mai cu seamă în ceea ce privește materiile textile, îl face Anglia, care ne trimete anual mărfuri pentru 40 milioane (23).

cucerit deja terenuri însemnate cu mașinele sale agricole, că România este cea mai importantă piață de export pentru Austro-Ungaria, că ea este ținta întregii politici economice a Ungariei; propune ca parlamentele austriac și ungar să prevadă în noul tarif vamal o clausă, prin care să se acorde oare cari avantagii pe baza principiului de reciprocitate. Vedi în «Epoca» din 19 Ianuarie 1903 resumat studiul său din *Pesti Hirlap*.

(23) In 1901 s'a importat la noi produse textile.

De Germania pentru 43 milioane lei.	
» Anglia »	40 »
» Austro-Ungaria »	27 »
» Italia »	24 »

Acum în ultimul timp, de vr'o 4 ani, a intrat în concurență și Italia, care exportează în țara noastră pentru circa 24 milioane anual produse textile.

Dar să vedem ce dice în această privință o persoană mai autorizată a vorbi în numele intereselor austriace, d-l Karl Grünberg, profesor la Universitatea din Viena într'un discurs ținut la societatea industriașilor austriaci (24).

«După statistici, România a importat din Austro-Ungaria sub regimul primei convențiunii din 22 Iunie 1875, pentru circa 141 milioane anual. De atunci am mers cu mult înapoi. Făcând media sub regimul actualei convențiunii, găsim că de la 1894—1895 (Notă, trebuie să fie 1900), s'a exportat de la noi în România anual aproape pentru 95 milioane mărfuri.

Aceasta dă anual enorma diferență de 46 milioane franci

«Care e cauza? Intre altele,
«Politica noastră comercială cu statele balcanice (decî și cu România, N.) nu e de loc ireproșabilă

«Vedem o esitare continuă care a avut de rezultat de a face să creadă pe Români că Austro-Ungaria e un obstacol pentru dezvoltarea lor națională și economică

«In 1875 sub Andrassy am încheiat primul tratat, care poate fi numit *excellent*».

Noi am arătat cum acest tratat putea fi excellent pentru Austro-Ungaria, care plătea pentru produsele sale 2—3% ad valorem din 7½ %, cât plătea înainte potrivit tratatului ce-l avea cu Turcia, care ne era aplicabil și nouă. Pentru noi însă a fost dezastruos, mai cu seamă de la 1882, de când ni s'a închis granițele pentru vite

«Nu era nevoie atunci să acordăm României mult, de oare-ce îi plăteam prin recunoașterea politicei internaționale.

«La 1886 veni războiul vamal. Vina nu era toată a noastră, dar și noi am luat lucrurile prea ușor. Prin acest războiū comercial am pierdut mult în favoarea Engliterei și a Germaniei. Din 141 milioane, exportul nostru în România se reduce la 51 milioane. Și când în 1891 în urma expirării tratatelor române furăm puși pe același picior cu cele-lalte țări, am lăsat să ne ia Germania înainte. Germania, nu Austro-Ungaria a încheiat atunci cu România tratatul, care era cel mai important pentru relațiunile României cu streinătatea (1890).

Germanii au știut cu multă dibăcie să-și apere interesele lor. Specialitățile austriace rămaseră de atunci expuse legislațiunii vamale a României. Astă-zî lucrurile stau ast-fel, în cât după expirarea tratatului germano-român, nu va mai depinde de noi, de a rămâne în condițiunile impuse prin tratat. Aceasta va depinde numai de relațiunile dintre Germania și România. Dacă Germania denunță tratatul său, noi ca națiunea cea mai favorisată n'avem dreptul de cât la tariful general. Sub tratatul din 1893 ne-am mai putut ridica. De la 1899 am ajuns chiar, să lăsăm Germania în al doilea și Englitera în al treilea rând.

Exportul nostru în 1894—1900 fu în medie de 95

(24) Die Erneuerung der Handelsverträge mit den Balkanländern.

milioane, adică 28.15 % din totalul importat de România. — Deși această situație e un progres, însă, comparată cu situația anterioară războiului comercial, — e un regres.

E îngrijitor pentru noi, că nu suntem furnisorii României pentru articolele marelui industriei ca cele metalice și textile. În exportul mărfurilor metalice venim după Germania; iar în al celor textile după Anglia.

Nu mai avem primul rang, de cât cu privire la stofe (din mărfurile textile N.), produse chimice și minerale, sticlărie, sucuri de plante și medicamente, vopsele și lacuri, hârtie, articole de lemn, cauciuc, gutapercă; deci, numai articole asupra cărora chiar România se gândește să le producă singură, sau unde, noi chiar și acum nu suntem de cât intermediari.

Cu privire la importul nostru din România, înainte eram noi principalii săi consumatori.

Spre a completa cele zise de d-l Grünberg, remarcăm, că de la 1880—1885 din exportul nostru mijlociul total de 220 milioane, pentru 75 milioane exportam în Austro-Ungaria, ceea ce reprezintă 30 %, — pe câtă vreme în timpul războiului vamal de la 1886—1890, abia 5 % din exportul nostru trecea în Austro-Ungaria.

«De la 1894—1900, România a exportat în Austro-Ungaria mărfuri în valoare de circa 49 milioane ceea ce reprezintă circa 19 % din totalul exportului român (N. — dăm aci cifre rotunde în locul cifrelor d-lui Grünberg).

«În ultimii 4 ani această proporție a crescut așa fel, că acum în privința exportului României, Austro-Ungaria vine în al doilea rând după Belgia».

«În 1898 România a exportat în Austro-Ungaria peste 56 milioane.

«Ceea ce e sigur, e că noi exportăm de 2 ori mai mult în România, de cât importăm de la ea.

«Concurența pe piețele străine devenind din ce în ce mai grea, e prudent, ca să ne interesăm mai de aproape de piețele vecine.

«Trebuie să facem convențiune cu România nu numai pentru a ne menține ce avem, dar și pentru a recâștiga ce-am pierdut».

Cum să ajungem la scop?

D-l Grünberg se pronunță pentru convențiune cu clauza națiunii celei mai favorizate, așa fel ca tariful să se potrivească cu necesitățile exportului austro-ungar.

Că acesta este posibil, zice d-sa, se vede din exemplul Germaniei cu convențiunea din 21 Octombrie 1893.

El singur recunoaște, că Austro-Ungariei îi va fi greu să obțină de la noi ceea ce a obținut Germania în 1893, pentru următoarele motive:

1° Că România a fost foarte decepționată de convențiunea cu Germania. (Notă.—mai cu seamă de faptul că și densa ne-a oprit atât intrarea vitelor cât și a cărnurilor noastre).

2° Că Germania fiind la 1893 în relații vamale încordate cu Rusia, România spera să obțină o piață bună pentru exportul cerealelor.

3° Era vorba de a menține pentru România favoarea târgului monetar german.

Or, aceste condițiuni favorabile nu există pentru Austro-Ungaria care—după părerea lui Grünberg—are nevoie de favorii speciale pentru mai multe arti-

cole ca Germania. Totuși el crede, că momentul este favorabil pentru Austro-Ungaria, din cauza politicii vamale a Germaniei.

Greutățile pe care le vede el pentru încheierea convențiunii cu România, sunt următoarele:

1) România nu depinde atât de Austro-Ungaria în ceea ce privește exportul produselor sale agricole, de oare-ce are la dispoziția ei Dunărea și Marea, cari o leagă cu toate târgurile lumii.

2) A doua greutate este tendința României de la 1887 încoace, de a-și crea o industrie națională și pentru care în primul rând, trebuie oprirea importului din Austro-Ungaria.

«Este adevărat, zice el că aceste tendințe costă foarte mult prin subvențiuni indirecte, prin scutiri de taxe etc., și că succesul lor față de sacrificiile făcute este foarte mic ⁽²⁵⁾. Așa, în România, după 25 de ani de la punerea în aplicare a legii pentru încurajarea industriei, există o industrie în care se pretinde că s'a băgat 100 milioane și care întrebuințează 15—20 mii lucrători».

«Acesta este foarte puțin, însă foarte important pentru noi, fiind vorba tocmai de acele articole, pe cari înainte de acest început de industrie, Austria le exportă aproape exclusiv în România.— Pentru mărfurile textile și mecanice, România e și acum dependentă de Occident, dar tocmai pentru aceste articole Austria nu mai joacă primul rol. Din contră, în România a luat mare dezvoltare industria petrolului, a alcoolului—, care cu prima de export de 25 lei la 100 de kgr. este capabilă de export —, a berei, a sticlei —, mai ordinare, a luminărilor și săpunului și chiar a mobilelor».

«Trebuie să ne așteptăm deci, ca o parte din mărfurile exportate până acum în România, să nu le mai putem exporta și să căutăm o compensație. Cum însă în România au apărut interese noi cari cer protecție și cum chiar cei care admit tarife convenționale sunt pentru denunțarea convenției și înainte de termen (N. — Mai cu seamă dacă nu se respectă de Austro-Ungaria), trebuie să ne gândim că nu vom putea încheia convenții, de cât în cazul cînd pentru ceea-ce cerem, vom acorda și noi ceva.— Noi însă nu putem acorda alt-ceva de cât avantaje pentru produsele agricole, a căror situație, în general, pe piețe, a devenit mai grea».

«Întreaga problemă a continuării politice de tratate comerciale cu România, depinde de cestiunea de a acorda pentru exportul cerealelor, vitelor și produselor animale, avantaje pe care nu le-am acordat de loc până acum, sau le-am acordat într'un grad prea mic. (N.— În ceea-ce privește vitele, de fapt de loc de la 1882).

«Formulând însă situațiunea în acest chip, ne lovim de antagonismul, care domnește între Austria și Ungaria în ceea-ce privește industria și agricultura». (N.— Industria austriacă și ungară care are nevoie de export, — agricultura ungară care e interesată a îngreua importul ⁽²⁵⁾).

«Agricultura cere protecțiune vamală mai mare pentru materiile prime naționale și definitivă închidere a graniței pentru vitele vii. — Dacă s'ar întâmpla aceasta, ar fi o mare nenorocire. Suntem porniți pe drumul industriei, și populațiunea se

(25) Sacrificiile de tot felul ce face Statul român, pentru încurajarea industriilor naționale, sunt de 11 milioane pe an.

înmulțește. Ce vom face deci cu această populație?—Pentru industria austriacă este un interes vital de a conserva debușeul balcanic (N. în care intră în primul rând piața de desfacere a României) și de a recăștiga ceea-ce s'a pierdut, și, nu știm cum s'ar putea face aceasta, dacă nu consimțim ca pentru produsele industriale să luăm materii prime. — In ce privește Ungaria și ea e interesată la exportul în România. In termen mijlociu s'a exportat din Ungaria în România între 1896—1900 pentru 22 milioane coroane, aceasta reprezintă 39% din întregul export austro-ungar în România, și din aceste 22 milioane 80% sunt produse industriale. — Această proporție va deveni din ce în ce mai favorabilă Ungariei, din cauza desvoltării industriei sale și a apropierei ei de România.»

Noi adăogăm, că Ungaria are și mai mare nevoie de piața României pentru exportul produselor ei industriale, de oare-ce industria ei fiind factice, rezultat al unor încurajeri exagerate, nu e desul de solidă pentru a putea face concurență industriilor celor-lalte state pe pieți mai depărtate, în care caz se adaogă la preț cheltueli mai mari de transport. (26). Ea are deci mare nevoie de piața de desfacere foarte apropiată din România (27).

(26) Să se vadă privitor la protecția industriei ungare, în seria VII-a din 10 Mai 1891, a rapoartelor legațiunelor și consulatelor României, intitulată: „Mijloace de ajutoare pentru industrie și comerț în diferitele state ale Europei” de la pag. 212—215, legea XIII-a din 13 Aprilie 1896 și a XIV privitoare la favorurile acordate de statul ungar industriilor naționale și a instituțiilor financiare, care o susțin; precum și la pag. 205, raportul în această privință a consulului nostru din Buda-Pesta — Alexandru Ghica — No. 224 din 24 Aprilie 1890. Intre alte favoruri Ungaria acordă industriilor naționale, scutiri de toate impozitele către stat, comitat și comună, micșorarea cheltuelei de transport a materialului necesar construirii fabricelor, preferință saū chiar monopolul industriei naționale pentru furniturile statului, comitatelor saū comunelor, restituirea drepturilor de intrare percepute asupra unor produse manufacturate saū nu, servind la confecționarea obiectelor reexportate, prime pentru alcool, restituirea drepturilor de acciz asupra alcoolului, zahărului etc., la exportul acestor produse.

(27) Ulterior ținerii acestei cuvântări, mai zilele trecute, după publicarea noului tarif austro-ungar, marele economist ungar, d-l Matlekovich, fost secretar de Stat al Ministerului de Comerț din Buda-Pesta, arată importanța mare, ce o are piața de desfacere din România pentru industria ungară, pe care el o numește *industrie născândă*. Iată ce ăice el în această privință după un resumat făcut de ziarul „Epoca” de la 19 Ianuarie 1903, din studiul său publicat în „Pesti Hirlap”:

„D-l Matlekovich arată cu cifre că industria austriacă trăește mai mult prin debușeele ce și le-a creat în România, că născândă industrie ungară are în vedere tot piețele din România, unde a cucerit deja terenuri însemnate cu mașinele sale agricole. România este cea mai importantă piață de export pentru Austro-Ungaria și este ținta întregii politici economice a Ungariei.

Orî, prin tariful vamal cel nou România este tocmai Statul cel mai nedreptățit, căci toate produsele ei vor fi așa zicând prohibite din Austro-Ungaria. Va fi deci firesc, că la rândul ei România să excludă produsele industriale ale Austro-Ungariei, ceea-ce ar fi un desastru economic pentru acest imperiū.

D-l Matlekovich propune deci, ca parlamentele austriac și ungar să prevadă în noul tarif vamal o clausă, prin care să se acorde oare-cari avantagii pe basa principiului de reciprocitate.

Grünberg susține, că trebuie cu orî ce preț să se obție piața românească pentru Austro-Ungaria și continuă: „Trebuie să rezistăm agrarilor din Austria și Ungaria. De aceia nu trebuie acordată sub nici un preț o ridicare a vămilor agrare.”

Dacă aceasta nu se poate, să căutăm ca să nu se facă nici o revizuire a tarifului nostru vamal; actualele taxe vamale trebuiesc menținute pentru a servi ca compensațiune vestului și sud-vestului (adică și României) (28).

(Va urma)

D. M. Comșa

(28) După ce a avut loc discursul d-lui Grünberg în Februarie 1902 și discursul nostru de la Congresul agrar la 14 Decembrie 1902; în Ianuarie 1903 a apărut tariful vamal austro-ungar, care e cu totul contrar părerilor d-lui Grünberg,—fiind-că principiul lui fundamental este: *taxe vamale foarte urcate pentru protecția produselor agricole ale Ungariei și pentru protecția produselor industriale ale Austriei*.—Intr-aceasta Austro-Ungaria a imitat politica vamală a Germaniei.—Taxele vamale asupra produselor agricole sunt aproape identice cu ale Germaniei. Prin acest tarif s'a ridicat taxele asupra produselor agricole cu 40 până la 300% (Le Temps. 20 Ianuarie 1903). Taxele minimale ale noului tarif sunt mai urcate de cât taxele maximele ale actualului tarif.

Iată un tablou comparativ între taxele actuale și cele noui, în coroane,—asupra produselor agricole:

	Azi	Non maximum	Non minimum
Grâu	3.57	7.50	6.30
Secară	3.57	7.—	5.80
Orz	1.79	4.—	2.80
Ovăz	1.79	6.—	4.80
Porumb	1.19	4.—	2.80
Fasole și mazăre	2.38	4.50	—
Făină	8.93	15.—	—
Struguri	23.—	40.—	—
Nuci	11.90	20.—	—
<i>Taxe Vitelor</i>			
Boi	35.—	60.—	—
Tauri	9.—	30.—	—
Vaci	7.—	30.—	—
Juncani	7.—	18.—	—
Vițe	3.50	5.—	—
Rimători	7.14	14.—	—
Paseri	14.—	15.—	—

Acest tablou este luat după ziarul *Epoca* No. 1281 din 9 Ianuarie 1903. Vedem că taxele pe grâu s'au indoit, pe orz sunt mai mult de indoit.

În acest tablou nu sunt taxele pe căl, cari s'au împătrit, pe vinuri, cari s'au mărit cu 25%. Aceste taxe nu ne cam importă. S'au mai mărit însă taxele pe piei și lână, ceea-ce ne importă. De asemenea nu ne importă mărirea taxelor pe bumbac, fier, producție mecanică și chimică. Ceea-ce ce e însă foarte important, e că în afară de aceste taxe există un drept special de 100% ad valorem, care se va lua la importul produselor țărilor, cari aplică Austro-Ungariei un tratat mai puțin favorabil de cât celor-lalte națiuni („Le Temps” 20 Ianvarie 1903).

Cu toate acestea, în ce privește tariful vamal german, găsesc în „Le Temps” din 17 Ianuarie 1903, declarația Ministrului de Posadowski, că Germania dorește să încheie cu Statele-Unite un tratat inițial, care să ție seamă cât mai mult posibil de interesele politico-economice ale celor-lalte țări. Aceasta înseamnă că Germania e dispusă ca în tratatele de comerț să facă concesii și în ce privește produsele agricole, altminterlea nu se vede cum ar putea face un tratat de comerț cu Statele-Unite, care exportă la Germania mai mult produse agricole.

Nici n'ar putea face Germania alt-fel, căci după cum a protestat deputatul din Reichstag d-rul Barth, dacă nu s'ar admite reduceri la un asemenea tarif, nu s'ar putea încheia tratate de comerț (Le Temps, 17 Decembrie 1902); E de observat în ce ne privește pe noi, că Reichstagul n'a admis principiul unui tarif minim pentru vite și carne, cu toate că cancelarul de Bülow, care se arată în discursul său favorabil tratatelor de comerț, spune că va căuta ca în tratatele ce va încheia să dea toată protecția creșterii vitelor și că va lua toate măsurile de poliție veterinară („Le Temps” 13 Decembrie 1902).

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția I

Audiența de la 24 Iunie 1902

Președenția D-lui AT. C. KIVU, Prim-Președinte

Evdochia I. Constantinescu cu avocatul Al. Antimescu

Decisiunea No. 131

Advocați. — Consiliu de disciplină. — Pedepse disciplinare. — Apel. — Cine are drept de apel. — Calea ce trebuie să urmeze partea lesată. — (Art. 13, 15 și 20 din legea de la 6 Decembrie 1884 pentru constituirea corpului de avocați).

Consiliul de disciplină al corpului de avocați are căderea de a aplica pedepse disciplinare avocaților care compromit onoarea și demnitatea misiunii lor.

Dreptul de apel, la Curtea de apel, în contra acestor hotărâri ale consiliului de disciplină este acordat numai avocatului, în cas de condamnare, iar nu și părții civile, în cas de achitare, căci pretențiunile părților ce se pretind lezate de un avocat trebuie adresate tribunalelor ordinare.

S'a ascultat apelanta Evdochia I. C-tinescu prin avocatul său Vasile Lefter și pârâțul Al. Antimescu prin avocații P. Grădișteanu și D. N. Comșa.

Curtea,

Având în vedere că mai înainte de orî-ce apărare asupra fondului, d-nii D. N. Comșa și P. Grădișteanu, apărătorii intimatului, a ridicat incidentul prin care tinde de a se declara inadmisibil apelul;

Considerând că potrivit dispozițiilor art. 13 și urm., de sub cap. III din legea de la 6 Decembrie 1864 pentru constituirea corpului de avocați, consiliul de disciplină are căderea de a aplica pedepse disciplinare avocaților care compromit onoarea și demnitatea misiunii lor.

Considerând că potrivit art. 20 de sub același capitol, avocatul inculpat care a fost pedepsit, are dreptul să

D-l de Koerber, Ministrul președinte al Austriei, în declarația făcută Reichstagului în ziua de 16 Ianuarie (vezi „Le Petit Temps”, 17 Ianuarie) nu e contra convențiilor comerciale. Iar tariful va mai conține și drepturi de vamă minime, ce vor putea fi concordate statelor aliate contra unor concesiuni echitabile.

D-l de Szell, Ministrul președinte al Ungariei, după ce face și densul o declarație protecționistă, spunând: vom evita cu mijlocul taxelor mai ridicate pentru agricultură, ca produsele brute, care sunt respinse de politica protecționistă a străinătății, să intre la noi și să facă concurența produselor noastre. Mai declară: că nu consideră acest tarif vamal de cât ca o armă de apărare, dar că nu părăsește, față de străinătate, politica tratatelor.

Noi credem, că în Germania tariful vamal s'a făcut mai mult din cauze politice, pentru a satisface pretențiile agrarienilor; iar în Austro-Ungaria, pentru a ajunge la compromisul Austro-Ungar. Ambele aceste state, au făcut aceste tarife urcate, susținute de opiniunea publică din țara lor și pentru-că în tratările cu celelalte țări, să fie într-o situație mai favorabilă, să poată obține mai multe concesiuni, în schimbul concesiunilor făcute de dănele pe care le vor considera ca foarte greu de acordat. Tarifele german și austro-ungar se pot modifica, de și acest din urmă, făcând parte integrantă din compromisul austro-ungar s'ar părea, că nu s'ar putea modifica fără a zdruncina însuși acest compromis. Totuși, parlamentele austriac și ungar pot prevedea în noul tarif vamal o clausă, prin care să se acorde orî-carui avantaj pe baza principiului de reciprocitate, după părerea lui Mitlekovic (vezi pag. 64 când vor vedea, că altmintrelea Austro-Ungaria își pierde cele mai importante deosebirii, ca România. Nu ne rămâne nici nouă alt-ceva de cât să facem un tarif de apărare urcat, pe care să-l aplicăm țărilor care au și ele tarife urcate și care nu ajung la convenții cu noi, care să se mai poată urca de guvern în caz de război vamal, adică de represalii din partea acestor țări, iar țărilor, cu cari nu suntem în război vamal, dar cari, n'au tarife urcate pentru importul produselor noastre, cum e, de exemplu Anglia, le vom aplica un tarif scăzut, mai mult fiscal, chiar dacă n'am avea convenții cu ele.

pledeze la Curtea de apel în contra hotărârei condamnătoare;

Că din termenii clari, categorici și restrictivi întrebuițați de legiuitor rezultă că dreptul de apel este acordat numai avocatului, în cas de condamnare, iar nu și părții civile, în cas de achitare;

Că a admite sistemul contrariu ar fi să transformăm consiliul de disciplină, care are anumite atribuțiuni, în instanță de judecată, în tribunal extra-ordinar; or, din litera și spiritul art. 11 din lege, rezultă că numai trei sunt atribuțiunile acestui consiliu și anume: a) să formeze tabloul avocaților, pronunțându-se asupra cererilor de înscriere; b) să aplice și legile regulamentele relative la avocați; și c) să privegheze onoarea și interesele corpului și să aplice pedepse disciplinare;

Că din art. 15 al legii, rezultă și mai evident că pretențiunile părților ce se pretind lezate, trebuie adresate tribunalelor ordinare.

Pentru aceste motive, respinge apelul.

(ss) At. C. Kivu, D. Giuvanu, Em. Anastasiu.

Grefier (s) N. Brălianu

JUDECĂTORIA OCOLULUI TUTOVA

Audiența de la 10 Decembrie 1902

Thoader Costras cu Iosub David și Golda I. David

Carte de Judecată No. 693

Autentificare și legalizare. — Competința primarilor în comunele rurale. — Calitatea în care lucrează ei la autentificări și legalizări. — (Art. 1, 4, 6 și 11 din legea autentificării actelor din 1886; art. 76 din legea judecătoriilor de pace din 1894; art. 55 și 125 din legea judec. de ocoale din 1896).

Început de dovadă scris. — Înscriș ce nu valorează ca înscriș sub semnătură privată. — Dacă poate fi luat ca început de dovadă. — (Art. 1197 din Codul civil).

Martori. — Admisibilitatea probei testimoniale. — Neadmisibilitatea ei. — (Art. 1194 Cod civil).

Jurământ decisoriu. — Probă. — Contra cui face probă. — (Art. 1215 din Cod civil).

1. După legea autentificării actelor, în comunele rurale, primarii asistați de notari, numai atunci pot instrumenta la autentificarea sau legalizarea unor anume acte când fac oficiul de judecătorie comunală, cas în care primarul oficiază ca magistrat iar notarul ca grefier.

Nu mai în urma legii judecătoriilor de pace din 1894 care a desființat judecătoriile comunale, și cât a durat această lege, primarii asistați de notari, în comunele rurale, au putut autentifica și legaliza unele acte în calitatea lor de funcționari administrativi.

Azi însă, sub imperiul legii judecătoriilor de ocoale din 1896, care a reînființat judecătoriile comunale s'a revenit la legea autentificării actelor și deci în comunele rurale primarii asistați de notari numai atunci pot autentifica și legaliza unele acte când face oficiul de judecătorie comunală.

2. Înscrișul care nu valorează ca înscriș sub semnătură privată, nu poate valora nici ca început de dovadă căci nu coprinde o scriptură a părții contra căreia se produce acel înscriș.

3. În principiu, proba testimonială este admisibilă pentru a se dovedi unele obligațiuni al căror obiect nu depășește suma de 150 lei vechi, încetează de a fi admisibilă când pretențiunea ce s'ar face, de și mai mică de 150 lei vechi, este însă un rest din o creanță ce întrece această sumă.

4. Jurământul prestat face deplină dovadă în favoarea celui ce l'a prestat.

Judecata,

Având în vedere că obiectul acțiunii este, a se obliga pârâțul Th. Costras din Pucști la plata sumei de 44 lei, rest din suma de 78 lei, cu care ar fi datorând reclamanților ca succesori seziniști ai def. lor fiu Leiba I.

David, către care acela ar fi fost obligat cu titlu de împrumut;

Având în vedere, că în prim loc, pentru dovedirea acțiunii, se exhibă un înscris pe timbru de un leu, semnat de părât prin punerea degetului, ne știind carte, și de către def. Leiba I. David, cu proprie semnătură, înscris certificat de Primarul și notarul comunei Târgu-Puești, în coprinderea: «În prezența noastră au iscalit persoanele de mai sus, unul prin punerea degetului, iar d-l Leiba I. David, prin propriul condei» data 21 Octombrie 1898;

Având în vedere că, după art. 1 al legii din 1 Septembrie 1886 pentru autentificarea actelor, autoritățile competente a legaliza actele sub semnătură privată și a autentifica pe acele pentru care această formă e cerută, sunt: 1) Tribunalele de județ în mod general și fără restricțiune; 2) Judecătoriile de ocol pentru anume acte; 3) Judecătoriile comunale, de asemeni numai pentru anume acte și Polițiile și Comisiile în mod excepțional, numai în orașe (aceste din urmă au puterea numai de a legaliza);

Având în vedere că la judecătoriile comunale, persoanele anume desemnate a face autentificările și legalizările, sunt: Primarul ca magistrat și notarul ca grefier; (V. art. 11 Legea pentru autentificarea actelor al. 3);

Că, competența acestor funcționari de a întări oare cari acte, anume determinate de lege, o au numai întru atât întru cât ei sunt reprezentanții unei judecătorii comunale, autoritate special și formal investită de lege cu asemenea cădere, iar nu și atunci când ei lucrează în simpla lor calitate de funcționari administrativi;

În adevăr, aceasta rezultă, evident, din art. 76 al Legii pentru judecătoriile de pace din 1 și 4 Martie 1894, care desființând judecătoriile comunale specifică, prin acel articol, că, atribuțiunile date acestora de legi speciale, trec la judecătoriile de pace; iar acele prevăzute de art. 4 și 6 din legea de autentificări, rămân de competența Primarului asistat de notar, ceea ce înseamnă că, numai în puterea legii de la 1 și 4 Martie, 1894, Primarii comunelor rurale asistați de notarii lor puteau în simpla lor calitate de funcționari administrativi să întărească prin autentificare ori legalizare, actele care după legea de la 1 Septembrie 1886, erau deferite judecătorilor comunale; că însă, după actuala lege pentru judecătoriile de pace (1 Iunie 1896), care prin art. 125 abrogă legea de la 4 Martie 1894, s'a revenit la sistemul legii pentru autentificări din 1 Septembrie 1886, după care Primarul unei comune rurale asistat de notar numai atunci poate instrumenta la autentificare sau legalizare când face oficiul de judecătorie comună;

Având în vedere că, în comuna Târgu-Puești, fiind judecătorie de ocol de la 1896, ea singură însușea și competența de judecătorie comună pentru această comună (V. art. 55 al. 2 Legea pentru judecătoriile de pace 1896);

Având în vedere că înscrisul produs în dovedirea acțiunii și care face credință pentru data ce poartă, 21 Octombrie 1898 (V. art. 1182 Cod. civil), fiind certificat pentru identitatea semnăturilor, de primarul și notarul comunei Târgu-Puești, cum aceștia nu aveau putere legală a-i da o asemenea certificare, ea urmează a se considera inesistentă, iar înscrisul urmează a rămâne o hârtie scrisă, de cine nu se știe, căci nu se arată, semnat de debitorul unei sume pentru 78 lei cu punerea degetului ⁽¹⁾;

Considerând că acest înscris ne-valorând ca fiind sub semnătură privată, nu valorează nici măcar ca început de dovadă, căci nu coprinde o scriptură a părții contra căreia se petiționează; (V. art. 1197 Cod. civil);

Având în vedere că înscrisul trebuind a se înlătura

⁽¹⁾ Certificarea identității semnăturilor, ar fi o simplă mărturie inoperantă, căci proba cu martori în speță nu poate fi admisibilă.

ca mijloc de dovadă a acțiunii, urmează să vedem dacă proba testimonială cerută în al doilea loc, este admisibilă;

Având în vedere că procuratorul reclamanților a afirmat în instanță, că suma de 44 lei ce pretinde a fi e rest din o datorie de 78 lei;

Considerând că, dacă, în principiu, proba testimonială este admisibilă pentru a se dovedi unele obligațiuni al căror obiect nu depășesc suma de 150 lei vechi, ea încetează de a fi, în cazul când pretențiunea ce s'ar face de și mai mică de 150 lei vechi, este însă un rest din o creanță ce întrece această sumă, cum este în specie, 44 lei noi fiind mai puțin de 150 l. v. și 78 l. n. cât se afirmă a fi fost creanța,—mai mult;

Considerând dar, că și proba cu martori cerută, caută a-se înlătura (v. art. 1194 C. civ);

Având în vedere că în definitiv procuratorul reclamanților, având dreptul prin procura sa, pentru probarea acțiunii, a deferit jurământ decisoriu oponentului, care declarând că'l acceptă; s'a formulat în coprinsul «să jure Theodor Costras, dacă nu s'a obligat către Leiba I. David în 1898 Octombrie pentru suma de 78 lei; dacă n'a plătit din ea, suma de 34 lei, rămânând dator încă cu 44 lei»—și s'a admis de judecată ca personal, pertinent și concludent;

Că oponentul Th. Costras, acceptându'l, a prestat jurământul conform art. 240 procedura civilă, arătând: că, a fost obligat către Leiba I. David, numai cu 45 lei pe care i-a achitat către acesta când era în viață; că n'a fost nici-odată obligat pentru 78 lei, din care s'a achitat 34 lei;

Considerând că potrivit art. 1215 Cod. civil, jurământul făcut, face deplină dovadă în favoarea celui ce l'a prestat; că în speță, fiind oponentul, el urmează a fi considerat ca liberat de ori-ce pretențiune față de reclamanți în procesul de față; că dar opoziția sa apare fundată; iar acțiunea ne întemeiată;

Pentru aceste motive, admite opoziția făcută de Thoader Costras, si respinge ca ne întemeiată acțiunea pornită de Iosub David și Golda I. David.

Judecător (s) Ioan I. Ionescu

Grefier (s) P. Greceanu

INFORMAȚII

Anunțăm cu plăcere că vom publica într'un număr apropiat concluziile puse de Directorul nostru înaintea Curței din București în celebra chestiune de a se și dacă femeia poate, sau nu, exercita profesiunea de avocat.

Dacă am întârziat până acum cu publicarea acestor însemnate pledări, rămase în memoria tuturor acelor cari au auzit-o, cauza este că notele foarte complete, luate la audiență, fusese din întâmplare răstăcite. Aceste note găsindu-se astăzi, întregul discurs al Directorului nostru, care va face în curând și obiectul unei conferințe la Universitatea din Iași, va fi reconstituit și împărțit cetitorilor noștri.

Rugam pe abonații noștri, rămași în restanță cu plata abonamentelor, să bine-voiască a achita sumele datorite cât mai neîntârziat, direct către d-l Codreanu, la administrația ziarului în București, 6 Splaiul Brâncoveanu Voevod, prin mandat sau timbre poștale, sau la prezentare numai în mâinile vechilor încasatori autorizați: Manole Herişescu pentru București și I. Riveanu pentru provincie, de la cari vor primi în schimb chitanțe din registrul cu matcă, prevăzute cu ștampila ziarului nostru.

Rămăi acei abonați vor primi tabla de materii cari vor fi în corect cu plata abonamentului.